

ZAKBOEK
STRAFVORDERING EN
STRAFRECHT
VOOR DE
OPSPORINGSAMBTENAAR
2020

Mr. M.G.M. Hoekendijk

Wolters Kluwer

Deventer - 2020

Voorwoord

Voor algemeen en buitengewoon opsporingsambtenaren

Dit zakboek is een afgeslankte versie van de zakboeken Strafvordering én Strafrecht voor de Hulpofficier. Het bevat minder onderwerpen die ook minder diepgaand besproken worden en waar mogelijk is het taalgebruik vereenvoudigd. Ook zijn minder verwijzingen naar literatuur en jurisprudentie verwerkt, zie voor meer verwijzingen de zakboeken Strafvordering en Strafrecht Hulpofficier. Besproken worden de volgende onderwerpen.

Strafvordering (hoofdstuk 1 t/m 10)

- Opsporingsbevoegdheid opsporingsambtenaren (algemeen, buitengewoon, KMar, bijzondere opsporingsdiensten).
- De verdachte, waaronder zijn rechten en plichten (inclusief consultatierecht en het recht op verhoorbijstand).
- Bevoegdheden uit het Wetboek van Strafvordering (inclusief enkele bijzondere opsporingsbevoegdheden).
- Bevoegdheden uit de volgende bijzondere wetten:
 - o de Algemene wet bestuursrecht;
 - o de Wegenverkeerswet;
 - o de Wet wapens en munitie;
 - o de Opiumwet;
 - o de Wet op de Economische Delicten;
 - o de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften.

Strafrecht (hoofdstuk 11 t/m 34)

- Verbeter tips voor de juridische 'verwerking' van veel voorkomende misdrijven.
- Algemene leerstukken uit het Wetboek van Strafrecht (opzet, schuld, oorzakelijkheid, strafuitsluitingsgronden, poging, voorbereiding, deelneming, enz.).
- Misdrijven en overtredingen uit het Wetboek van Strafrecht, de Opiumwet, de Wet wapens en munitie en de Wegenverkeerswet.

Zie voor een compleet overzicht de inhoudsopgave.

Tabellen en stappenschema's

De dwangmiddelen zijn waar mogelijk in tabellen samengevat. Tevens zijn twee stappenschema's toegevoegd: ibn (6.37) en doorzoeken ter ibn (6.38).

Praktijkgericht

Door de verwerking van jurisprudentie, Kamerstukken en literatuur worden dagelijks voorkomende praktijkvragen beantwoord. Alle antwoorden op de vele vakvragen die de auteur de afgelopen decennia heeft ontvangen zijn voor zover van belang verwerkt in dit zakboek. Dat geldt ook voor de ervaringen die de auteur heeft opgedaan in het kader van kwaliteitsprojecten Politie-OM.

Actualiteitenoverzicht en register

Regelgeving, literatuur en jurisprudentie in dit zakboek zijn bijgewerkt tot 23 januari 2020. Ook dit zakboek is voorzien van een omvangrijk register.

Kwaliteit, tijdwinst en voorkoming vertraging

In het zakboek worden veel tips gegeven voor het opsporingsonderzoek, het proces-verbaal, beoordelaars van dat proces-verbaal en het maken van een tenlastelegging. Het opvolgen van deze tips zal de kwaliteit van werken verbeteren, tijdwinst opleveren in het vervolg van de keten en vertraging bij de verdere

afhandeling van de strafzaak voorkomen. Aanbevolen dus voor kwaliteitsprojecten OM-Politie.

Overige zakboeken

Zie voor de overige zakboeken pagina 3 van het kaft van dit zakboek, wolterskluwer.nl/politie of zakboekenpolitie.com.

Zakboeken ook geactualiseerd online en verkrijgbaar als e-book

Alle zakboeken zijn voor de politie en justitie digitaal te raadplegen via de interne kennissystemen (links naar Kluwer Navigator) en worden maandelijks geactualiseerd (geen actualisatie zakboek Proces-verbaal en Bewijsrecht).

Met dank aan Dave Noldus, brigadier operationeel specialist i.o. politie Limburg. Noldus bestudeerde de paragrafen 17.8 (valse aangifte/klacht) en 20.6 (lasterlijke aanklacht) op verbeterpunten en dat leverde de nodige aanpassingen in de tekst op.

Bijzondere dank is de auteur verschuldigd aan Rob van Dartel, officier van justitie. Van Dartel heeft de auteur de afgelopen jaren van veel verbeterpunten voorzien, is een kritisch en behulpzaam sparringpartner en heeft veel tekst compleet en diepgaand gescreend. Van Dartel is auteur van het zakboek Pv en Bewijsrecht.

Verschijningsfrequentie zakboeken

Alle zakboeken verschijnen jaarlijks eind februari, het zakboek Proces-verbaal en Bewijsrecht tweejaarlijks.

22 januari 2020

Mike Hoekendijk

Inhoudsopgave

VOORWOORD	5
GEBRUIKTE LITERATUUR	17
GEBRUIKTE AFKORTINGEN	18
1 DE OPSPORINGSAMBTENAAR	
1.1 Algemeen opsporingsambtenaar	19
1.2 KMar	21
1.3 Bijzondere opsporingsdiensten	22
1.4 Buitengewoon opsporingsambtenaar (Boa)	24
1.5 HulpOvJ's	29
2 DE VERDACHTE	
2.1 Definiëring begrip verdachte	30
2.2 Anonieme info gebruiken voor opsporing (MMA, CI, AIVD, enz.)	30
2.3 Overige jurisprudentie verdachte / verdenking	32
2.4 Rechtsbijstand verdachte	37
2.5 Recht op vrij verkeer/beperking	47
2.6 Verhoor verdachte	47
2.7 Tolk en vertaling (verdachte/getuige/aangever)	51
2.8 Proceshouding verdachte (zwijgen/liegen)	53
2.9 Verhoor verdachte als getuige / gebruik verklaring verdachte	54
2.10 Processtukken en recht op inzage	54
2.11 Jeugdige verdachten	55
2.12 HALT	56
2.13 Onschuldbeginsel, zelfincriminatie, plichten verdachte	56
2.14 Medische verzorging van de verdachte	57
2.15 Vroeghulp door reclasseringswerker	57
2.16 Het slachtoffer	57
3 DWANGMIDDELEN ALGEMEEN	
3.1 Inleiding dwangmiddelen	58
3.2 Opsporen / vervolgen / stuiten verjaring	59
3.3 Dwangmiddelen en toestemming	59
3.4 Dwangmiddelen en fundamentele rechten (verdragen/grondwet)	61
3.5 Beginselen van behoorlijk strafprocesrecht	62
3.6 Subsidiariteit en proportionaliteit	62
3.7 Onrechtmatig optreden opsporingsambtenaar/onrechtmatig bewijs	62
3.8 De Nationale ombudsman (N.o.)	63
3.9 Vormverzuimen / onrechtmatig bewijs (art. 359a Sv / 6 EVRM)	63
3.10 Niet-ontvankelijkheid van het OM	64
3.11 Gevolgen van door burgers onrechtmatig verkregen bewijs	64
3.12 Het pv	65
3.13 Verschoningsgerechtigden	66
3.14 Gebruik getuigenverklaring na niet wijzen op verschoningsrecht	67
3.15 Ordehandhaving bij ambtsverrichtingen (art. 124 Sv)	68
3.16 Herhaalde toepassing dwangmiddelen	71
3.17 Geweldsaanwending door politie/KMar/Boa	71

3.18	Ambtsinstructie politie, KMar en andere opsp. ambtenaren	80
3.19	Confrontatie / identificatie / herkenning	81
3.20	Diplomatieke/staatsrechtelijke onschendbaarheid/immunititeit	87
3.21	Legitimatieplicht ambtenaar	88
3.22	Wet op de identificatieplicht (Wid)	88
3.23	Ernstige bezwaren (art. 56 en 67 lid 3 Sv en 9 Opiumwet)	95
3.24	Gegevensverstr. uit pers. registraties (AVG/Wbp/Wpg/Wjsg/enz.)	95
3.25	Optreden op basis van art. 3 Politiewet 2012	103
3.26	Toegang/onderzoeken/doorzoeken voertuig	108
3.27	Klachten over politieoptreden	116
3.28	CI en TCI	117
3.29	Toezeggingen door opsporingsambtenaar	117
3.30	Fotograferen van verdachte tijdens of kort na aanhouding	117
3.31	Spraak/stemherkenning/sprekeridentificatie	117
3.32	Videoconferentie (televoorgeleiding/telehoren)	117
3.33	Huiselijk geweld en kindermishandeling	118
3.34	Aanwijzingen/richtlijnen/instructies v/h College van PG's	119
3.35	Algemene verbeterpunten/kennelijke misstanden	119
3.36	Filmen/fotograferen van opsp. ambt. / publiceren opnames	119
4	DWANGMIDDELEN PERSOONLIJKE VRIJHEID	
4.1	Inleiding dwangmiddelen persoonlijke vrijheid	121
4.2	Staande houden	121
4.3	Aanhouden, algemeen	123
4.4	Ontdekking heterdaad / buiten heterdaad	126
4.5	Aanhouding heterdaad	128
4.6	Aanhouding buiten heterdaad	129
4.7	Misdrijven waarvoor vh is toegelaten	131
4.8	Betreden plaatsen ter aanhouding / toegang en doorgang	134
4.9	Doorzoeken plaatsen ter aanhouding	134
4.10	Tabellen aanhouding	136
4.11	Voorgeleiding	137
4.12	Afzien van voorgeleiding	138
4.13	Ophouden voor onderzoek	139
4.14	Ophouden ter identificatie	141
4.15	Ivs (inclusief verlenging)	142
4.16	Voorwaarden voor ivs	143
4.17	Vh-feit als voorwaarde voor ivs	144
4.18	Belang van het onderzoek	144
4.19	Einde ivs	145
4.20	In kennis stellen familie/huisgenoot/consulaat, bezoek verdachte	145
4.21	Rechtmatigheidstoetsing ivs door de RC	146
4.22	Maatregelen in het belang van het onderzoek of de orde	147
4.23	Tabel ivs	150
4.24	Tabellen staande houden t/m verlenging ivs	150
4.25	Vh: algemeen, voorwaarden, uitvoerbaarheid, ingangstijdstip, duur	151
4.26	Misdrijven waarvoor vh mogelijk is	152
4.27	Gronden vh	152
4.28	Ibs	156
4.29	Gevangenhouding en gevangenneming	157

4.30	Schorsing van vh	157
4.31	Waterdichte schottentheorie	158
4.32	Aanhouden veroordeelde voor niet naleven voorwaarde(n)	158
4.33	Aanhouden overtreder gebieds/contactverbod/meldplicht	159
4.34	Aanhouden voorwaardelijk invrijheidgestelde	159
4.35	Vrijheidsbeperkende middelen (art. 7 Politiewet 2012)	159
4.36	Wet tijdelijk huisverbod	159
4.37	Tabellen vh	160
5	DWANGMIDDELEN LICHAMELIJKE INTEGRITEIT	
5.1	Inleiding/overzicht dwangmiddelen lichamelijke integriteit	164
5.2	Onderzoek kleding en lichaam (opsporingsfouillering)	165
5.3	Identificatiefouillering / onderzoek voorwerpen	168
5.4	Veiligheidsfouillering kleding / onderzoek voorwerpen	169
5.5	Vervoers- en insluitingsfouillering / onderzoek voorwerpen	171
5.6	DNA-onderzoek	175
5.7	Besluit en regeling DNA-onderzoeken	178
5.8	Overige jurisprudentie DNA-onderzoeken	178
5.9	Onderzoek besmettelijke ernstige ziekte	179
5.10	Ibn aangetroffen voorwerpen	181
5.11	Waarschuwing	181
5.12	Aanleggen van handboeien	181
5.13	Identiteitsvaststelling verdachten, veroordeelden en getuigen	182
5.14	Middelenonderzoek geweldplegers	184
5.15	Tabellen dwangmiddelen lichamelijke integriteit	187
6	DWANGMIDDELEN VOORWERPEN	
6.1	Ibn algemeen / definitie	190
6.2	Voorwaarden ibn	191
6.3	Klassiek beslag: de vatbaarheid	191
6.4	Waarheidsvinding strafbaar feit	191
6.5	Waarheidsvinding wederrechtelijk verkregen voordeel	192
6.6	Verbeurdverklaring	192
6.7	Onttrekking aan het verkeer	193
6.8	Klassiek beslag: de bevoegdheid	194
6.9	Bevoegdheden onsp. ambt. (art. 95 t/m 96b, 102a en 551 Sv)	194
6.10	Bevoegdheden (hulp)OvJ (art. 96c, 97 en 100 t/m 102a Sv)	199
6.11	Plaatsen doorzoeking art. 97 Sv	200
6.12	Ibn tijdens schouw	200
6.13	Bevoegdheden RC	200
6.14	Tabel klassiek beslag	201
6.15	Hoofdlijnen ontnemingswetgeving / Aanwijzing afpakken	202
6.16	Toepassingsbereik art. 36e Sr	203
6.17	Ontneming: bewijsvoering, bewijsmiddelen en bewijskracht	203
6.18	Voorwaarden conservatoir beslag	204
6.19	Conservatoir beslag: de vatbaarheid (art. 94a Sv)	204
6.20	Conservatoir beslag: de bevoegdheid	205
6.21	Conservatoir beslag krachtens incidentele machtiging RC	205
6.22	Sfo en (beslag)bevoegdheden (inclusief doorzoeking) tijdens sfo	206
6.23	Tabel conservatoir beslag	206
6.24	Vormvoorschriften ibn	206
6.25	Ibn in een woning (art. 99 Sv)	207

6.26	Beslag/doorzoeken: prof. versch. recht (art. 98 en 125i Sv)	207
6.27	Dringende noodzakelijkheid bij ibn	208
6.28	Omschrijving 'met zich voeren' (art. 95 Sv)	209
6.29	Kennisgeving ibn en ontvangsbewijs (art. 94 lid 3 Sv)	209
6.30	Beslag: beëindiging, bewaring en beklag	209
6.31	Strafbepalingen beslag	210
6.32	Ibn in het kader van de Politiewet 2012	210
6.33	Toegang/onderzoeken/doorzoeken/doorgang	210
6.34	Onderzoek aan/in in beslag genomen voorwerpen	213
6.35	Overige jurisprudentie ibn	214
6.36	Tabellen ibn: doorzoeken ter ibn of ter vastlegging gegevens	215
6.37	Stappenschema ibn	220
6.38	Stappenschema doorzoeken ter ibn Sv	221
7	DWANGMIDDELEN PLAATSEN	
7.1	Inleiding dwangmiddelen plaatsen	222
7.2	Algemene wet op het binnentreden (Awbi), inleiding	222
7.3	Wettekst Awbi met bespreking	223
7.4	Plaats/woning	229
7.5	Meerdere woningen in één pand	232
7.6	Betreden/binnentreden	233
7.7	De bewoner(s)	233
7.8	Toestemming, meerdere bewoners, toestemming intrekken	233
7.9	Binnentreden en voortgezette toepassing van bevoegdheden	234
7.10	Binnentreden ter hulpverlening (art. 7 lid 2 Politiewet 2012)	235
7.11	Proportionaliteit bij binnentreden	236
7.12	Binnentreden op basis van Sv en bijzondere wetgeving	236
7.13	Schriftelijke machtiging binnentreden: jurisprudentie	238
7.14	Overige jurisprudentie binnentreden	239
7.15	Tabellen dwangmiddelen plaatsen	240
8	BIJZONDERE OPSPORINGSBEVOEGDHEDEN	
8.1	Inleiding bijzondere opsporingsbevoegdheden	244
8.2	Overzicht bijzondere opsporingsbevoegdheden	244
8.3	Gehanteerde begrippen bijzondere opsporingsbevoegdheden	245
8.4	Stelselmatige observatie	247
8.5	Tabel stelselmatige observatie (titel IVa en V)	250
8.6	Pseudokoop en pseudodienstverlening	251
8.7	Vorderen gegevens	252
8.8	Opsporing terroristisch misdr. (titel Vb) / bijstand burger (titel Vc)	260
8.9	Opsporingsonderzoek op internet / social media	264
9	OVERIGE BEVOEGDHEDEN UIT SV	
9.1	Doorzoeking ter vastlegging gegevens, enz. (art. 125i Sv e.v.)	265
9.2	Schouw	265
9.3	Aangifte / klacht / vervolgingsuitsluitingsgrond	265
10	BIJZONDERE WETTEN	
10.1	Inleiding bijzondere wetten; toezicht en opsporing	271
10.2	Algemene wet bestuursrecht: toezicht en bestuursdwang	271
10.3	Samenloop toezicht/controlle en opsporing	279
10.4	Misbruik of voortgezette toepassing van bevoegdheden	281
10.5	APV's: inbrekerswerktuigen / hulpmiddelen winkeldiefstal	282

10.6	Stilhoudingsvordering toezichthouder / art. 82 RVV / 12 VVW 1994	288
10.7	Art. 8, 158 t/m 160, 163 en 169 VVW 1994	289
10.8	Besluit en regeling alcohol, drugs en geneesmiddelen in verkeer	297
10.9	Rijverbod	297
10.10	Invordering rijbewijs op grond van art. 164 VVW 1994	298
10.11	Invordering rijbewijs op grond van art. 130 VVW 1994	300
10.12	Defect ademanalyseapparaat	302
10.13	Tegenonderzoek en kosten tegenonderzoek	302
10.14	Besturen / poging / aanstalten maken	302
10.15	Overige jurisprudentie alcoholwetgeving	304
10.16	Varen, vliegen en besturen spoorvoertuig onder invloed	304
10.17	Art. 6 VVW 1994 (dood/letsel door schuld in verkeer) en vh	304
10.18	WWM	305
10.19	Overige jurisprudentie WWM	314
10.20	Opiumwet	314
10.21	Overige jurisprudentie Opiumwet	317
10.22	WED	322
10.23	Algemene douanewet	323
10.24	Zorg en dwang / Wet Bopz vervallen	324
10.25	Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften	324
11	VEEL VOORKOMENDE CRIMINALITEIT / ZSM	
11.1	Inleiding	329
11.2	ZSM	329
11.3	Studietips veel voorkomende misdrijven / dwangmiddelen	329
11.4	Dwangmiddelen/bevoegdheden en digitale zakboeken	330
11.5	Wetten.nl: altijd actueel en terugkijken in geschiedenis mogelijk	330
11.6	Bewijsrecht	330
11.7	Algemene tips voor beoordelen zaak	332
11.8	Beeldmateriaal	332
11.9	Betreden woning	332
11.10	Vormverzuim (onrechtmatig verkregen bewijs)	333
11.11	Klachtmisdrijven/vervolgingsuitsluitingsgrond	333
11.12	Check opsporingsbevoegdheid buitengewoon opsp. ambtenaar	334
11.13	Ambtsdwang, verzet, niet voldoen bevel/vordering, beletten/enz.	335
12	OPZET, SCHULD, OORZAKELIJKHEID, STRAFUITSLUITINGSGRONDEN, ENZ.	
12.1	Gevolgs- en gedragsdelicten	336
12.2	Commissie- en omissiedelicten	336
12.3	Aflopende en voortdurende delicten	336
12.4	Kwaliteitsdelicten	336
12.5	Tijd en plaats van het delict	337
12.6	Oorzakelijkheid (causaliteit/toerekenen)	337
12.7	Opzet	337
12.8	Schuld	340
12.9	Wederrechtelijkheid	340
12.10	Voorbedachte raad	341
12.11	Geobjectieerde bestanddelen	341
12.12	Strafuitsluitingsgronden: inleiding	342
12.13	Noodweer(exces) / putatief noodweer (art. 41 Sr)	343

13	POGING, VOORBEREIDING EN DEELNEMING	
13.1	Inleiding	346
13.2	Poging (art. 45 Sr)	346
13.3	Voorbereiding (art. 46 Sr)	347
13.4	Poging uitlokking / doen plegen (art. 46a Sr)	350
13.5	Vrijwillige niet-voltooiing (art. 46b Sr)	350
13.6	Deelneming (daders en medeplichtigen)	351
13.7	Plegen (art. 47 Sr)	352
13.8	Doen plegen (art. 47 Sr)	352
13.9	Medeplegen (art. 47 Sr)	352
13.10	Uitlokken (art. 47 Sr)	354
13.11	Medeplichtigheid (art. 48 Sr)	355
13.12	Verschillen tussen enige vormen van deelneming	357
13.13	Deelneming aan deelneming	358
14	BETEKENIS VAN SOMMIGE UITDRUKKINGEN	
14.1	Gegevens (art. 80quinquies Sr)	359
14.2	Geautomatiseerd werk (art. 80sexies Sr)	359
14.3	Plegen van geweld (art. 81 Sr)	359
14.4	Zwaar lichamenlijk letsel (art. 82 Sr)	360
14.5	Ambtenaren (art. 84 Sr)	362
14.6	Inklimming (art. 89 Sr)	363
14.7	Valse sleutels (art. 90 Sr)	363
14.8	Opkoper en opkopen (art. 90bis Sr)	364
14.9	Discriminatie (art. 90quater Sr)	364
15	MISDRIJVEN TEGEN DE OPENBARE ORDE	
15.1	Opruiing (art. 131 Sr)	366
15.2	Huisvredebreuk (woning, besloten lokaal of erf) (art. 138 Sr)	367
15.3	Lokaalvredebreuk (lokaal openbare dienst) (art. 139 Sr)	372
15.4	Gebruik verborgen camera (art. 139f Sr)	373
15.5	Heling gegevens (art. 139g Sr)	373
15.6	Misbruik van seksueel beeldmateriaal (art. 139h Sr)	375
15.7	Openlijke geweldpleging (art. 141 Sr)	377
15.8	Gelegenheid/enz. verschaffen tot plegen geweld (art. 141a Sr)	382
15.9	Vals alarm, gebruik alarmnummer (art. 142 Sr)	382
15.10	Nepbom verzenden/plaatsen/achterlaten/melden (art. 142a Sr)	383
15.11	Grafschennis (art. 149 Sr)	384
16	MISDRIJVEN WAARDOOR DE ALGEMENE VEILIGHEID VAN PERSONEN OF GOEDEREN IN GEVAAR WORDT GEBRACHT	
16.1	Brandstichting, ontploffing, overstrooming (art. 157 Sr)	386
16.2	Brand enz. door schuld (art. 158 Sr)	388
16.3	Belemmeren blussen brand (art. 159 Sr)	388
16.4	Vernieling gebouw (art. 170 Sr)	389
16.5	Vernieling gebouw door schuld (art. 171 Sr)	390
17	MISDRIJVEN TEGEN OPENBAAR GEZAG EN MEINEED	
17.1	Ambtswang (art. 179 Sr)	391
17.2	Wederspannigheid (art. 180 Sr)	392
17.3	Strafverzwaringen ambtswang/wederspannigheid (art. 181 Sr)	397
17.4	Strafverzwaringen ambtswang/wederspannigheid (art. 182 Sr)	397

17.5	Niet voldoen aan bevel, beletten/belemm./verijd. (art. 184 Sr)	398
17.6	Bemoeilijken ambtsverrichting (art. 185 Sr)	402
17.7	Deelnemen aan samenscholing (art. 186 Sr)	404
17.8	Valse aangifte of klacht (art. 188 Sr)	405
17.9	Hulp aan daders van misdrijven (art. 189 Sr)	406
17.10	Meineed (art. 207 Sr)	408
18	VALS GELD	
18.1	Inleiding	411
18.2	Geld namaken / vervalsen (art. 208 Sr)	411
18.3	Vals geld uitgeven, ontvangen, enz. (art. 209 Sr)	411
18.4	Uitgeven vals geld te goeder trouw ontvangen (art. 213 Sr)	413
19	VALSHEID MET GESCHRIFTEN, GEGEVENS EN BIOMETRISCHE KENMERKEN	
19.1	Valsheid in geschrift (art. 225 Sr)	414
19.2	Vals reisdocument/identiteitsbewijs; identiteitsfraude (art. 231 Sr)	416
19.3	Identific. persoonsgegevens van ander misbruiken (art. 231b Sr)	418
20	BELEDIGING	
20.1	Inleiding	419
20.2	Smaad(schrift) (art. 261 Sr)	420
20.3	Laster (art. 262 Sr)	422
20.4	Eenvoudige belediging (art. 266 Sr)	422
20.5	Belediging openbaar gezag, enz. (art. 267 Sr)	424
20.6	Lasterlijke aanklacht (art. 268 Sr)	428
20.7	Belediging meestal klachtdelict (art. 269 Sr)	429
21	MISDRIJVEN TEGEN DE PERSOONLIJKE VRIJHEID	
21.1	Opzettelijke vrijheidsberoving (art. 282 Sr)	430
21.2	Dwang (art. 284 Sr)	430
21.3	Bedreiging (art. 285 Sr)	431
21.4	Beïnvloeding getuige (art. 285a Sr)	436
21.5	Belaging (stalking) (art. 285b Sr)	437
22	MISDRIJVEN TEGEN HET LEVEN	
22.1	Doodslag (art. 287 Sr)	442
22.2	Doodslag in combinatie met ander feit (art. 288 Sr)	444
22.3	Moord (art. 289 Sr)	445
23	MISHANDELING EN VEROORZAKEN DOOD OF ZWAAR LICHAMELIJK LETSEL DOOR SCHULD	
23.1	Eenvoudige mishandeling (art. 300 Sr)	447
23.2	Mishandeling met voorbedachte raad (art. 301 Sr)	449
23.3	Zware mishandeling (art. 302 Sr)	449
23.4	Zware mishandeling met voorbedachte raad (art. 303 Sr)	450
23.5	Strafverzwarende omstandigheden (art. 304 Sr)	451
23.6	Deelneming aan aanval of vechterij (art. 306 Sr)	453
23.7	Dood door schuld (art. 307 Sr)	455
23.8	Zwaar lichamelijk letsel door schuld (art. 308 Sr)	457

24	DIEFSTAL EN STROPERIJ	
24.1	Diefstal (art. 310 Sr)	460
24.2	Diefstal onder verzwarende omstandigheden (art. 311 Sr)	466
24.3	Diefstal met geweld (art. 312 Sr)	469
24.4	Stroperij (art. 314 Sr)	472
24.5	Gekwalificeerde stroperij (art. 315 Sr)	472
24.6	Diefstal niet of alleen op klacht vervolgbaar (art. 316 Sr)	473
25	AFPERSING EN AFDREIGING	
25.1	Afpersing (art. 317 Sr)	474
25.2	Afdreiging (art. 318 Sr)	476
25.3	Afpersing/afdreiging niet of alleen op klacht vervolgbaar (art. 319 Sr)	477
26	VERDUISTERING	
26.1	Verduistering (art. 321 Sr)	478
26.2	Verduistering in dienstbetrekking/beroep (art. 322 Sr)	481
26.3	Verduist. ter voorber./makkelijk maken terr. misd. (art. 322a Sr)	482
26.4	Verduistering door voogd, enz. (art. 323 Sr)	482
26.5	Verduistering niet of alleen op klacht vervolgbaar (art. 324 Sr)	482
27	BEDROG	
27.1	Oplichting (art. 326 Sr)	483
27.2	Flessentrekkerij (art. 326a)	493
27.3	Online handelsfraude (internetoplichting) (art. 326e Sr)	494
27.4	Bedrog niet of alleen op klacht vervolgbaar (art. 338 Sr)	495
28	VERNIELING	
28.1	Inleiding	496
28.2	Vernieling (art. 350 Sr)	497
28.3	Vernieling van gebouw of (lucht)vaartuig (art. 352 Sr)	499
28.4	Vernieling niet of alleen op klacht vervolgbaar (art. 353 Sr)	499
28.5	Strafverzwaringgronden (art. 354 Sr)	499
29	BEGUNSTIGING	
29.1	Inleiding	501
29.2	Opzetheling (art. 416 Sr)	501
29.3	Gewoonteheling (art. 417 Sr)	505
29.4	Schuldheling (art. 417bis Sr)	506
30	WITWASSEN	508
31	OVERTREDINGEN	
31.1	Inleiding	509
31.2	Straatschenderij/baldadigheid (art. 424 Sr)	509
31.3	Gevaarlijk dier / aanhitsen dier (art. 425 Sr)	510
31.4	Handelingen in staat van dronkenschap (art. 426 Sr)	512
31.5	Hinderlijk volgen op openbare weg (art. 426bis Sr)	513
31.6	Hinderen hulpverlener (art. 426ter Sr)	513
31.7	Diverse gevaarzettingsdelicten (art. 429 Sr)	515
31.8	Discriminatie in uitoefening ambt/beroep/bedrijf (429quater Sr)	516

31.9	Burengerucht (art. 431 Sr)	517
31.10	Opgeven valse identificerende pers. gegevens (art. 435,4 Sr)	518
31.11	Verzuim handelaar gebruikt/ongeregeld goed (art. 437 Sr)	518
31.12	Verboden handel (437bis Sr)	520
31.13	Overtreding gemeenteverordening tegen heling (art. 437ter Sr)	521
31.14	Gebruik verborgen camera in publiek toeg. plaats (art. 441b Sr)	521
31.15	Weigering hulpbetoon (art. 446 Sr)	523
31.16	Niet voldoen aan identificatieplicht (art. 447e Sr)	524
31.17	Openbare dronkenschap (art. 453 Sr)	524
31.18	Zich bevinden op verboden grond (art. 461 Sr)	525
32	OPIUMWET	
32.1	Inleiding	526
32.2	Definitiebepaling (art. 1 Opiumwet)	526
32.3	Verbodsbepalingen lijst I (art. 2 Opiumwet)	527
32.4	Verbodsbepalingen lijst II (art. 3 Opiumwet)	529
32.5	Verbod aanprijzing/uitzondering (art. 3b Opiumwet)	529
32.6	Toezichthouders (art. 8j Opiumwet)	530
32.7	Opsporingsambtenaren (art. 8k Opiumwet)	530
32.8	Bevoegdheden Opiumwet (art. 9 Opiumwet)	530
32.9	Strafbaarstelling (art. 10 Opiumwet)	530
32.10	Vorbereiden/bevorderen Ow-misdrijven (art. 10a Ow)	531
32.11	Strafbaarstelling (art. 11 Opiumwet)	532
32.12	Vergemakkelijking illegale hennepcultuur (art. 11a Opiumwet)	533
32.13	Deelneming aan organisatie (art. 11b Opiumwet)	533
32.14	Overtreding/misdrijf; toepasselijkheid in NL (art. 13 Opiumwet)	533
32.15	Gemeentelijke strafbepalingen	534
32.16	Coffeeshops en sluiting lokalen/woningen	534
32.17	Jurisprudentie algemeen	534
33	WET WAPENS EN MUNITIE	
33.1	Inleiding	537
33.2	Definities (art. 1 WWM)	537
33.3	Categorieën wapens/munitie (art. 2 WWM)	539
33.4	Onderdelen/hulpstukken (art. 3 WWM)	543
33.5	Art. 3a t/m 8 WWM	543
33.6	Verbodsbepalingen categorie I (art. 13 WWM)	543
33.7	Verbodsbepalingen voorhanden hebben cat. II, III en IV (art. 26 WWM)	546
33.8	Verbodsbepalingen dragen cat. II, III en IV (art. 27 WWM)	547
33.9	Bevoegdheden WWM (art. 49 e.v. WWM)	548
33.10	Strafbaarstellingen, misdrijf/overtreding (art. 54 t/m 56 WWM)	548
33.11	Regeling wapens en munitie (RWM) / Speelgoedrichtlijn	550
33.12	Overige jurisprudentie Wet wapens en munitie	553
33.13	Vuurwapenbezit en voorgeleiden bij de OvJ/RC	553
34	WEGENVERKEERSWET 1994	
34.1	Inleiding WVV	554
34.2	Definities (weg/verkeer) (art. 1 onder b WVV 1994)	554
34.3	Gevaar en hinder (art. 5 WVV 1994)	555

34.4	Zeer gevaarlijk rijgedrag zonder gevolgen (art. 5a WVV 1994)	557
34.5	Dood en letsel door schuld in het verkeer (art. 6 WVV 1994)	560
34.6	Verlaten plaats ongeval (art. 7 WVV 1994)	560
34.7	Besturen onder invloed (art. 8 WVV 1994)	565
34.8	Besturen tijdens OBM/ongeldigverkl./invord./enz. (art. 9 WVV 1994)	565
34.9	Wedstrijdverbod (art. 10 WVV 1994)	567
34.10	Joyriding (art. 11 WVV 1994)	567
34.11	Slecht zichtbaar of vals kenteken (art. 41 WVV 1994)	568
34.12	Rijbewijsplicht (art. 107 WVV 1994)	569
34.13	Informatieplicht eigenaar/houder motorrijtuig (art. 165 WVV 1994)	569
34.14	Strafbaarstelling art. 6 WVV 1994 (art. 175 WVV 1994) / vh	570
34.15	Ontz. besturen motorrijtuigen ter zake Sr (art. 179a WVV 1994)	571
REGISTER		572

1. De opsporingsambtenaar

1.1 Algemeen opsporingsambtenaar

In art. 141 Sv worden de opsporingsambtenaren opgesomd die met de opsporing van *alle* strafbare feiten zijn belast (ook uit bijzondere wetten, tenzij de betreffende wet anders vermeldt). Vandaar dat we ook wel spreken van *algemeen* opsporingsambtenaren. Let wel op dat de onder c genoemde KMar en de onder d genoemde opsporingsambtenaren van bijzondere opsporingsdiensten in de uitoefening van hun algemene opsporingsbevoegdheid beperkt zijn. Zie daarvoor 1.2 en 1.3.

Art. 141 Sv

Met de opsporing van strafbare feiten zijn belast:

- a. de OvJ's;
- b. de ambtenaren van politie, bedoeld in art. 2, onder a, van de Politiewet 2012 en de ambtenaren van politie, bedoeld art. 2, onder c en d (*MH: niet dus onder b, zie voor art. 2 Politiewet 2012 hierna*) van die wet, voor zover zij zijn aangesteld voor de uitvoering van de politietaak (*cursief MH*);
- c. de door Onze Minister van Veiligheid en Justitie in overeenstemming met Onze Minister van Defensie aangewezen militairen van de KMar (*MH: zie 1.2*);
- d. de opsporingsambtenaren van de bijzondere opsporingsdiensten, bedoeld in art. 2 van de Wet op de bijzondere opsporingsdiensten (*MH: zie 1.3*).

Het in art. 141 onder b Sv genoemde **art. 2 Politiewet 2012** luidt als volgt.

Ambtenaren van politie in de zin van deze wet zijn:

- a. ambtenaren die zijn aangesteld voor de uitvoering van de politietaak;
- b. ambtenaren die zijn aangesteld voor de uitvoering van technische, administratieve en andere taken ten dienste van de politie;
- c. vrijwillige ambtenaren die zijn aangesteld voor de uitvoering van de politietaak, onderscheidenlijk voor de uitvoering van technische, administratieve en andere taken ten dienste van de politie;
- d. ambtenaren van de rijksrecherche die zijn aangesteld voor de uitvoering van de politietaak, onderscheidenlijk voor de uitvoering van technische, administratieve en andere taken ten dienste van de rijksrecherche.

Besluit rangen politie

Art. 1 Besluit rangen

1. Voor de ambtenaren, bedoeld in art. 2, onderdeel a, en b, indien zij zijn belast met de opsporing van alle strafbare feiten, en onderdeel d, van de Politiewet 2012, gelden de volgende rangen:
 - a. eerste hoofdcommissaris;
 - b. hoofdcommissaris;
 - c. commissaris;
 - d. hoofdinspecteur;
 - e. inspecteur;
 - f. brigadier;
 - g. hoofdagent;
 - h. agent;
 - i. surveillant van politie;
 - j. aspirant.
2. Een in het eerste lid eerdergenoemde rang is hoger dan een later genoemde rang.

Art. 2 Besluit Rangen

1. De volgende rangen zijn verbonden aan de volgende functies:
 - a. aspirant voor degene die op grond van art. 3, eerste, tweede of derde lid, van het Besluit algemene rechtspositie politie is aangesteld als aspirant of op grond van art. 3a van het Besluit algemene rechtspositie politie als ambtenaar in opleiding;
 - b. surveillant van politie voor functies die zijn gewaardeerd op schaal 4 en 5;
 - c. agent voor functies die zijn gewaardeerd op schaal 6;
 - d. hoofdagent voor functies die zijn gewaardeerd op schaal 7;
 - e. brigadier voor functies die zijn gewaardeerd op schaal 8;
 - f. inspecteur voor functies die zijn gewaardeerd op schaal 9 en 10;
 - g. hoofdinspecteur voor functies die zijn gewaardeerd op schaal 11 en 12;
 - h. commissaris voor functies die zijn gewaardeerd op schaal 13 en hoger;
 - i. hoofdcommissaris voor de functie van politiefchef van een regionale eenheid en voor de functie van het hoofd van een landelijke eenheid;
 - j. eerste hoofdcommissaris voor de functie van korpschef.
2. De functies, bedoeld in het eerste lid, onder b t/m j, zijn de functies die zijn beschreven en gewaardeerd op grond van de regeling, bedoeld in art. 6, tweede lid, van het Besluit bezoldiging politie.

Art. 2a Besluit rangen

Onverminderd het bepaalde in art. 45 van het Besluit rechtspositie vrijwillige politie, gelden voor de ambtenaren van politie, bedoeld in art. 2, onderdeel c, van de Politiewet 2012, die zijn aangesteld voor de uitvoering van de politietaak, de volgende rangen:

- a. aspirant voor degene die is aangesteld als vrijwillige ambtenaar in opleiding, bedoeld in art. 1, eerste lid, onderdeel b, van het Besluit rechtspositie vrijwillige politie;
- b. surveillant van politie voor de vrijwillige ambtenaar van politie, aangesteld voor de uitvoering van de politietaak, die is belast met:
 1. a. het surveilleren, het treffen van maatregelen ter handhaving van de openbare orde en het verlenen van hulp op openbare plaatsen,
 - b. het opsporen van overtredingen en misdrijven waarop als hoofdstraf maximaal een gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of een geldboete van de vierde categorie is gesteld,
 - c. het vaststellen van gedragingen als bedoeld in de Wet administratief-rechtelijke handhaving verkeersvoorschriften,
 - d. het houden van toezicht op en het verzorgen van ingeslotenen, zijnde degenen die rechtens van hun vrijheid zijn beroofd en daarnaast degenen die ten behoeve van hulpverlening aan hem op het politiebureau zijn ondergebracht, en
 - e. het verrichten van werkzaamheden op de meldkamer en de receptie van het politiebureau en van administratieve werkzaamheden.
2. De vrijwillige ambtenaar kan tevens, met instemming van het bevoegd gezag, worden ingezet bij specialistische werkzaamheden die niet behoren tot de werkzaamheden bedoeld in 1., voor zover hij beschikt over de daarvoor vereiste opleiding en ervaring. Tot specialistische werkzaamheden wordt in ieder geval gerekend assistentie bij opsporingsonderzoeken naar andere misdrijven dan die bedoeld in 1, onder b.
- c. de rangen, bedoeld in art. 1, eerste lid, onderdeel c t/m h, voor de vrijwillige ambtenaar van politie, aangesteld voor de uitvoering van de politietaak, die is belast met taken in onderdeel b., na instemming van de korpschef, zelfstandig dan wel in voorkomende gevallen onder begeleiding van een ambtenaar van politie aangesteld voor de uitvoering van de politietaak, bedoeld in art. 2,

onderdeel a, van de Politiewet 2012, met eenzelfde rang of een hogere rang, de werkzaamheden uitoefenen die verband houden met de volledige politie-taak voor zover hij beschikt over de daarvoor vereiste opleiding en ervaring.

Territoriale bevoegdheid

Ingevolge art. 146 Sv is de bevoegdheid van ambtenaren met de opsporing van strafbare feiten belast, beperkt tot het grondgebied waarvoor zij zijn aangesteld of waar zij in overeenstemming met de bepalingen van de Politiewet 2012 buiten dat grondgebied hun taak vervullen.

Van belang voor de ambtenaar van politie is vervolgens **art. 6 Politiewet 2012**.

1. De ambtenaar van politie is bevoegd zijn taak uit te oefenen in het gehele land.
2. Hoewel bevoegd in het gehele land, onthoudt de ambtenaar van politie die is tewerkgesteld bij een regionale eenheid, zich van optreden buiten zijn gebied van tewerkstelling, tenzij zijn optreden redelijkerwijs noodzakelijk is, dan wel ingevolge regels, gesteld bij of krachtens de wet, dan wel in opdracht of met toestemming van het bevoegd gezag over de politie.

Een algemeen opsporingsambtenaar zijnde ambtenaar van politie kan dus rechtsgeldige opsporingshandelingen verrichten in het gehele land. Lid 2 dient gezien te worden als een instructienorm aan de politie en is geen garantienorm waarop de burger zich kan beroepen, ook niet bij de strafrechter.¹

1.2 KMar

De KMar heeft v.w.b. haar opsporingsbevoegdheid dezelfde positie als de politie en een aantal bijzondere opsporingsdiensten. In art. 141 Sv (opsomming algemeen opsporingsambtenaren, zie 1.1) zijn in onderdeel c opgenomen de door de Minister van Veiligheid en Justitie in overeenstemming met de Minister van Defensie aangewezen militairen van de KMar. Zie voor die aanwijzing art. 1 en 2 van de Aanwijzingsregeling algemeen opsporingsambtenaren KMar.

Art. 1 Aanwijzingsregeling algemeen opsporingsambtenaren KMar

De officieren en de onderofficieren der KMar zijn voor zover zij namens de Commandant der KMar geschikt en bekwaam zijn geoordeeld, met de opsporing van strafbare feiten belast.

Art. 2 Aanwijzingsregeling algemeen opsporingsambtenaren KMar

Met de opsporing van strafbare feiten zijn eveneens belast de militairen van de KMar die zijn toegelaten tot de fase beroepspraktijkvorming van de opleiding algemeen opsporingsambtenaar KMar in de gevallen waarbij tijdens die fase van de opleiding door hen daadwerkelijk politietaken worden uitgeoefend.

De politietaken van de KMar zijn allesomvattend opgesomd in **art. 4, eerste lid, Politiewet 2012**:

1. Aan de KMar, die onder het beheer van Onze Minister van Defensie staat, zijn, onverminderd het bepaalde bij of krachtens andere wetten, de volgende politietaken opgedragen:
 - a. het waken over de veiligheid van de leden van het koninklijk huis, in samenwerking met andere daartoe aangewezen organen;

¹ HR, NJ 1985/154 en HR, DD 1994/317 (oude wetgeving). Zie ook Kamerstukken 30557, nr. 3 (MvT wijziging Politiewet 1993), p. 2.

- b. de uitvoering van de politietaak ten behoeve van Nederlandse en andere strijdkrachten, alsmede internationale militaire hoofdkwartieren, en ten aanzien van tot die strijdkrachten en hoofdkwartieren behorende personen;
- c. de uitvoering van de politietaak op de luchthaven Schiphol en op de andere door Onze Minister en Onze Minister van Defensie aangewezen luchtvaartterreinen, alsmede de beveiliging van de burgerluchtvaart;
- d. de verlening van bijstand alsmede de samenwerking met de politie krachtens deze wet, daaronder begrepen de assistentieverlening aan de politie bij de bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit;
- e. de uitvoering van de politietaak op plaatsen onder beheer van Onze Minister van Defensie, op verboden plaatsen die krachtens de Wet bescherming staatsgeheimen ten behoeve van de landsverdediging zijn aangewezen, alsmede op het terrein van de ambtswoning van Onze Minister-President;
- f. de uitvoering van de bij of krachtens de Vreemdelingenwet 2000 opgedragen taken, waaronder begrepen de bediening van de daartoe door Onze Minister voor Immigratie en Asiel aangewezen doorlaatposten en het, voor zover in dat verband noodzakelijk, uitvoeren van de politietaak op en nabij deze doorlaatposten, alsmede het verlenen van medewerking bij de aanhouding of voorgeleiding van een verdachte of veroordeelde;
- g. de bestrijding van mensensmokkel en van fraude met reis- en identiteitsdocumenten;
- h. het in opdracht van Onze Minister en Onze Minister van Defensie ten behoeve van De Nederlandsche Bank N.V. verrichten van beveiligingswerkzaamheden.

Territoriale bevoegdheid KMar

In art. 4 lid 4, Politiewet 2012 wordt (naar analogie van art. 6 lid 2, Politiewet 2012 v.w.b. de politie, zie 1.1) vastgelegd dat een krachtens art. 141 Sv aangewezen militair van de KMar, hoewel bevoegd tot de opsporing van alle strafbare feiten, zich onthoudt van optreden anders dan in het kader van de uitoefening van zijn politietaken. 'Daarmee wordt uitgedrukt dat bij het overtreden van dit voorschrift weliswaar de rechtmatigheid van het optreden van de militair van de KMar niet kan worden aangevochten, maar wel wordt gehandeld in strijd met de instructienorm zich van optreden te onthouden anders dan in het kader van de uitoefening van zijn politietaken. Het niet inachtnemen van die instructienorm kan disciplinaire repercussies hebben'.²

1.3 Bijzondere opsporingsdiensten

Ingevolge art. 141 onder d Sv (zie 1.1) hebben de opsporingsambtenaren van de bijzondere opsporingsdiensten als bedoeld in art. 2 van de Wet op de bijzondere opsporingsdiensten ook algemene opsporingsbevoegdheid.

Onderstaand de belangrijkste wetsartikelen uit de Wet op de bijzondere opsporingsdiensten (Wet Bod).

Art. 1 Wet Bod

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. bijzondere opsporingsdienst: een van de diensten, bedoeld in art. 2;

² Kamerstukken 30557, nr. 3 (MvT). Zie bijv. Hof 's-Hertogenbosch 11-02-11, LJN BP4422 en Hof Arnhem-Leeuwarden 22-08-2017, ECLI:NL:GHARL:2017:7243 voor zaken waarin de bevoegdheid van de KMar zonder succes werd aangevochten.

- b. opsporingsambtenaar: een ambtenaar van een bijzondere opsporingsdienst die is aangewezen voor de uitvoering van de taken, bedoeld in art. 3;
- c. Onze betrokken Minister: Onze minister onder wie een bijzondere opsporingsdienst ressorteert.

Art. 2 Wet Bod

Er zijn vier bijzondere opsporingsdiensten, te weten:

- a. een bijzondere opsporingsdienst, ressorterend onder Onze Minister van Financiën (*MH: de Belastingdienst / Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst*);
- b. een bijzondere opsporingsdienst, ressorterend onder Onze Minister van Infrastructuur en Milieu (*MH: de Inlichtingen- en Opsporingsdienst van de Inspectie Leefomgeving en Transport*);
- c. een bijzondere opsporingsdienst, ressorterend onder Onze Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (*MH: de Inlichtingen- en Opsporingsdienst van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit*);
- d. een bijzondere opsporingsdienst, ressorterend onder Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (*MH: de Directie Opsporing van de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid*).

Art. 3 Wet Bod

Een bijzondere opsporingsdienst is onder gezag van de OvJ belast met:

- a. de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde op de beleidsterreinen waarvoor Onze betrokken Minister verantwoordelijkheid draagt;
- b. de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde op een beleidsterrein waarvoor een andere minister dan de onder a. bedoelde, verantwoordelijkheid draagt en die door die minister in overeenstemming met Onze betrokken Minister en Onze Minister van Veiligheid en Justitie aan die bijzondere opsporingsdienst is opgedragen;
- c. opsporingshandelingen in verband met strafbare feiten die zijn geconstateerd in het kader van de taakuitoefening bedoeld onder a. en b. en die met die taakuitoefening verband houden;
- d. de opsporing van andere strafbare feiten, indien de bijzondere opsporingsdienst daarmee is belast door de OvJ.

Art. 4 Wet Bod

De OvJ kan, onverlet de toepassing van art. 80, vierde lid, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen, de betrokken opsporingsambtenaren de nodige aanwijzingen geven voor de vervulling van de in art. 3 bedoelde taken.

Art. 5 Wet Bod

De opsporingsambtenaar is bevoegd zijn taak uit te oefenen in het gehele land.

Art. 6 Wet Bod

1. De opsporingsambtenaar is bevoegd in de rechtmatige uitoefening van zijn taak geweld te gebruiken, wanneer het daarmee beoogde doel dit, mede gelet op de aan het gebruik van geweld verbonden gevaren, rechtvaardigt en dat doel niet op een andere wijze kan worden bereikt.
2. Aan het gebruik van geweld gaat zo mogelijk een waarschuwing vooraf.
3. De opsporingsambtenaar is bevoegd tot het onderzoek aan de kleding van personen bij de uitoefening van een hem wettelijk toegekende bevoegdheid of bij een handeling ter uitvoering van zijn taak, indien uit feiten of omstandigheden blijkt dat een onmiddellijk gevaar dreigt voor hun leven of veiligheid, die

van de opsporingsambtenaar zelf of van derden en dit onderzoek noodzakelijk is ter afwending van dit gevaar.

4. De uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in het eerste en derde lid, dient in verhouding tot het beoogde doel redelijk en gematigd te zijn.
5. Met overeenkomstige toepassing van art. 9 van de Politiewet 2012 wordt een Ambtsinstructie voor de opsporingsambtenaren vastgesteld (*MH: de Ambtsinstructie voor de politie, de KMar en andere opsporingsdiensten*).

Art. 6a Wet Bod

De opsporingsambtenaar is bevoegd tot het vorderen van inzage in een identiteitsbewijs als bedoeld in art. 1 van de Wet op de identificatieplicht van personen, voor zover dat redelijkerwijs noodzakelijk is voor de uitoefening van zijn taak.

Verder zijn de volgende onderwerpen terug te vinden in de Wet Bod.

1. In hoofdstuk III: toezicht op de bijzondere opsporingsdiensten en ambtenaren.
2. In hoofdstuk IV: organisatie en beleid.
3. In hoofdstuk V: samenwerking met de politie en andere diensten.
4. In hoofdstuk VI: behandeling van klachten.

Kamerstukken³

- 'Het optreden van de inspectie is in het algemeen gericht op bestuurlijke handhaving en afdoening, tenzij deze mogelijkheid in de ('ordenende') wet ontbreekt'.
- 'Het opmaken van een pv kan in de praktijk een eenvoudige onregelmatigheid helpen ten goede te keren. In veel gevallen zullen geconstateerde overtredingen niet gepaard behoeven te gaan met een echt opsporingsonderzoek. Het betreffen voorts situaties waarbij geen vertakkingen naar andere delicten aan de orde zijn. Overheveling van het opmaken van dit type pv's naar de reguliere politie of de bijzondere opsporingsdiensten zou een aanzienlijke extra werkdruk voor deze organisaties betekenen'.
- 'Gelet op de taakopdracht van de bijzondere opsporingsdienst is er (...) voor gekozen de bijzondere opsporingsdiensten een *algemene opsporingsbevoegdheid* (*cursief MH*) toe te kennen, op basis van art. 141 Sv. Dit ligt voor de hand nu de opsporingsdiensten als organisatie een formeelwettelijke grondslag krijgen en zij als formeelwettelijke taakopdracht krijgen: de algehele strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde op het beleidsterrein waarvoor de minister waaronder zij ressorteren verantwoordelijkheid draagt. Zoals uit art. 3 (...) volgt zijn zij daarbij niet alleen belast met de opsporing van de strafbare feiten uit de desbetreffende ordeningswetgeving, maar ook met de opsporing van andere strafbare feiten, die daarbij worden geconstateerd of waartoe de OvJ opdracht heeft gegeven. Bij een dergelijke algemene taakopdracht past het niet langer dat deze diensten hun opsporingsbevoegdheid ontlenen aan art. 142 Sv, dat in beginsel een regeling geeft voor een beperkte of bijzondere opsporingsbevoegdheid'.

Territoriale bevoegdheid

Ingevolge art. 5 Wet Bod is de opsporingsambtenaar bevoegd zijn taak uit te oefenen in het gehele land.

1.4 Buitengewoon opsporingsambtenaar (Boa)

Informatie van [justis.nl/producten/boa](https://www.justis.nl/producten/boa) (website van het Ministerie van Justitie en Veiligheid)

³ Kamerstukken 30182, nr. 3 (MvT).

- 'Een Boa is een ambtenaar met opsporingsbevoegdheid. Dat houdt in dat een Boa bepaalde strafbare feiten mag opsporen. Boa's worden door organisaties of de politie ingezet om de veiligheid te handhaven. Zo zijn er bijv. Boa's die voor gemeenten het parkeerbeleid handhaven. Maar ook jachtopzichters, milieu-inspecteurs en leerplichtambtenaren zijn boa's. Een Boa kan verdachten aanhouden en mag boetes uitschrijven'.
- 'Een Boa is echter geen politieagent. Een politieagent heeft een algemene opsporingsbevoegdheid en mag alle strafbare feiten opsporen. De strafbare feiten die een Boa mag opsporen, staan vermeld in de domeinenlijst en in zijn takenpakket. Justis verstrekt deze akte van opsporingsbevoegdheid. Daarmee kunnen Boa's aantonen dat ze betrouwbaar en bekwaam zijn en als Boa mogen werken. De akte van opsporingsbevoegdheid moet door de werkgever van de Boa worden aangevraagd'.
- 'Boa's die veel contact hebben met het publiek – bijv. parkeercontroleurs, hoofdconducteurs en ook boswachters - dragen een insigne. Dankzij dit insigne is meteen duidelijk dat de Boa "bijzondere bevoegdheden" heeft, zoals het uitschrijven van boetes en het aanhouden van verdachten. Boa-werkgevers kunnen bij Justis het insigne voor hun medewerkers bestellen'.

Beleidsregels Boa

- 'De Boa heeft een specifieke, afgebakende taak waarvoor hij gericht opgeleid kan worden' (*MH: er zijn zes soorten Boa's en in welke soort een Boa is ingedeeld hangt af van de taak van de Boa. Deze soorten worden domeinen genoemd*).
- 'De domeinen bevatten maximale opsporingspakketten. De Boa in bezoldigde dienst kan formeel beschikken over alle opsporingsbevoegdheden binnen het betreffende domein. Met het oog op nut en noodzaak wordt er echter van uitgegaan dat de Boa-werkgever het pakket aan opsporingsbevoegdheden koppelt aan de taakomschrijving van zijn Boa's. Het gebruik van opsporingsbevoegdheden dient immers altijd gekoppeld te zijn aan de vervulling van de aan de functie gerelateerde taken. Daarom dient de Boa-werkgever middels het aanvraagformulier de taakomschrijving te beschrijven en daarbij de gewenste opsporingsbevoegdheden binnen een domein aan te kruisen'.
- 'Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat de Boa bevoegdheden aanwendt die buiten zijn taakomschrijving vallen. De enige uitzondering hierbij vormen de toegevoegde strafrechtartikelen waarvoor de Boa een pv van bevindingen kan opmaken indien hij wordt geconfronteerd met agressie en geweld tijdens de uitvoering van zijn taken'.

Aanwijzing Boa's in Sv

Art. 142 Sv

1. Met de opsporing van strafbare feiten zijn als Boa belast:
 - a. de personen aan wie door Onze Minister van Veiligheid en Justitie, onderscheidenlijk het College van PG's een akte van opsporingsbevoegdheid is verleend;
 - b. de meerderjarige personen, behorend tot door Onze Minister van Veiligheid en Justitie aangewezen categorieën of eenheden;
 - c. de personen die bij of krachtens bijzondere wetten met de opsporing van de daarin bedoelde strafbare feiten worden belast, met uitzondering van de opsporingsambtenaren van de bijzondere opsporingsdiensten als bedoeld in art. 2 van de Wet op de bijzondere opsporingsdiensten,⁴ of die bij of

⁴ Zie hierover 1.3.

krachtens verordeningen zijn belast met het toezicht op de naleving daarvan, een en ander voor zover het die feiten betreft en de personen zijn beëdigd.

MH: naast de Boa's blijven ook de in art. 141 Sv genoemde opsporingsambtenaren bevoegd tot de opsporing van de in bijzondere wetten genoemde strafbare feiten, tenzij de betreffende bijzondere wet anders bepaalt. Het zijn immers niet voor niets 'algemeen' opsporingsambtenaren.

2. De opsporingsbevoegdheid, bedoeld in het eerste lid, onder a en b, strekt zich uit tot de in de akte of aanwijzing aangeduide strafbare feiten (*MH: bijv. zwartrijden*). De akte of aanwijzing kan daartoe verwijzen naar een bij regeling van Onze Minister van Justitie en Veiligheid vastgesteld domein (*MH: de Regeling domeinlijsten Boa*). Een domein kan alle strafbare feiten omvatten. (*MH: zie de Boa's van domein 6: alle strafbare feiten voor zover noodzakelijk voor een goede uitoefening van de betreffende functie en het daaraan gekoppelde takenpakket*).⁵
3. Onze Minister van Veiligheid en Justitie kan bepalen dat voor door hem aan te wijzen categorieën of eenheden van de in het eerste lid, onder c, genoemde buitengewone opsporingsambtenaren, de opsporingsbevoegdheid zich mede uitstrekt over andere strafbare feiten; het tweede lid is van overeenkomstige toepassing.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur (*MH: het Besluit Boa, zie hierna*) worden regels gegeven omtrent de verlening van de akte en het doen van de aanwijzing, het grondgebied waarvoor de opsporingsbevoegdheid geldt, de beëdiging en de instructie van de Boa's, het toezicht waaraan zij zijn onderworpen en de wijze waarop Onze Minister van Veiligheid en Justitie de opsporingsbevoegdheid van afzonderlijke personen kan beëindigen. Voorts kunnen regels worden gegeven over de eisen van bekwaamheid en betrouwbaarheid waaraan zij moeten voldoen.
5. Van een Besluit als bedoeld in het eerste lid, onder b, of derde lid, wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.

Besluit Boa (*MH: gebaseerd op art. 142 lid 4 Sv*)

Art. 2 Besluit Boa

De Boa die beschikt over:

- a. een titel van opsporingsbevoegdheid,
- b. de bekwaamheid en betrouwbaarheid voor het uitoefenen van opsporingsbevoegdheden, en
- c. een akte van beëdiging,

is bevoegd op het grondgebied, vermeld in die akte, de opsporingsbevoegdheden uit te oefenen ter zake van de feiten die in die akte zijn vermeld en daarvan ambtseidig pv op te maken als bedoeld in art. 152 Sv.⁶

Art. 19 Besluit Boa

1. Onze Minister maakt ten behoeve van de beëdiging een akte van beëdiging op. Daarbij wordt gebruik gemaakt van een door Onze Minister vastgesteld model.
2. In de akte van beëdiging zijn in elk geval opgenomen de feiten tot de opsporing waarvan de desbetreffende persoon beëdigd is (*MH: zie hierna*

⁵ Zie bijv. Rb Zwolle 26-03-2010, LJN BM2301.

⁶ Voor opsporingsbevoegdheid is dus vereist dat aan voornoemde punten a, b én c is voldaan, aldus ook HR 05-04-11, LJN BO6693 (onder verwijzing naar de Nota van toelichting bij het Besluit) (ook met noot Schalken in NJ 2011, 357).

onder 'de domeinen') en het grondgebied waarvoor de opsporingsbevoegdheid geldt. Als grondgebied wordt bepaald het gebied waarop de desbetreffende persoon zijn functie uitoefent in verband waarmee hij tot Boa wordt beëdigd.

3. Indien de Boa bevoegd is politiebevoegdheden uit te oefenen dan wel geweldsmiddelen, als bedoeld in art. 37, derde lid, van de Ambtsinstructie voor de politie, de KMar en andere opsporingsambtenaren, te gebruiken, wordt daarvan aantekening gemaakt op de akte.

Art. 27 Besluit Boa

In het pv van opsporingshandelingen of in enige andere schriftelijke verslaglegging van de uitoefening van bevoegdheden vermeldt de Boa zijn standplaats en het nummer van zijn akte van beëdiging.

Art. 32 lid 2 Besluit Boa

2. Ten minste iedere vijf jaar dan wel ten minste op het daartoe op de akte van beëdiging vermelde tijdstip, stelt Onze Minister vast of de titel van opsporingsbevoegdheid en de bekwaamheid en de betrouwbaarheid voor de uitoefening van opsporingsbevoegdheden nog aanwezig zijn, alsmede of het dienstverband of de functie en de buitengewoon opsporingsambtenaar ongewijzigd is gebleven en het opsporen van strafbare feiten nog steeds onderdeel uitmaakt van diens functie. Onze Minister kan daartoe inlichtingen vragen aan het College van procureurs-generaal en andere betrokkenen.

Conclusie opsporingsbevoegdheid Boa's

Algemeen opsporingsambtenaren zijn dus bevoegd tot de opsporing van *alle* strafbaar gestelde feiten. Boa's zijn als regel bevoegd tot de opsporing van een *beperkt* aantal strafbare feiten. Welke feiten dat zijn is grotendeels afhankelijk van het domein waarin de Boa is aangesteld.

De domeinen

De Boa wordt over het algemeen aangesteld binnen een bepaald domein, wat ook op zijn akte van beëdiging wordt vermeld. *Die Boa is slechts opsporingsbevoegd ten aanzien van de strafbare feiten die bij dat domein horen.* Als algemene eis geldt tevens dat de bevoegdheid geldt 'voor zover noodzakelijk voor een goede uitoefening van de functie en de daaraan gekoppelde taakomschrijving, tenzij de wet zich daartegen verzet' (aldus de Regeling domeinlijsten Boa, zie ook art. 25 lid 1 Besluit Boa). De volgende domeinen worden onderscheiden.

- I. Openbare ruimte.
- II. Milieu, welzijn en infrastructuur.
- III. Onderwijs.
- IV. Openbaar vervoer.
- V. Werk, inkomen en zorg.
- VI. Generieke opsporing (restcategorie, waaronder politieboa's).

Zie hierover uitgebreid voornoemde Regeling domeinlijsten Boa en de Beleidsregels Boa, inclusief de *bekwaamheidseisen en bevoegdheden per domein*.⁷ In de voornoemde Beleidsregels is ook verwerkt informatie over de opleidingseisen én het toekennen van politiebevoegdheden en geweldsmiddelen uit de Politiewet 2012 (bijv. het toepassen van geweld, veiligheidsfouillering, gebruik van handboeien, wapenstok, pepperspray, surveillancehond en/of vuurwapen).

⁷ Voor de bekwaamheidseisen kan ook nog verwezen worden naar de Circulaire bekwaamheidseisen Boa. Te raadplegen op overheid.nl.

Bewijskracht pv van Boa

Het pv van een Boa heeft uitsluitend de bijzondere ('unieke') bewijskracht van art. 344 lid 2 Sv voor zover het betreft de opsporing van één of meerdere feiten met welke opsporing hij is belast. Uit het pv zal daarom moeten blijken voor welke strafbare feiten de Boa opsporingsbevoegdheid heeft. Ook het domein waarbinnen de Boa is aangesteld dient in het pv te worden vermeld.⁸ Betreft het feiten waarvoor géén opsporingsbevoegdheid bestaat, dan heeft een eventueel ter zake die feiten opgemaakt pv geen 'unieke' bewijskracht maar kan slechts gelden als een geschrift met beperkte bewijskracht: het kan alleen als bewijs worden gebruikt als er nog andere bewijsmiddelen zijn (art. 344 lid 1 onder 5 in verband met art. 344 lid 2 Sv).⁹ Boa's zouden daarom ook een pv op moeten maken (en niet moeten volstaan met een aangifte) als zij slachtoffer zijn geworden van een strafbaar feit en bevoegd zijn dat feit op te sporen. Dit gaat in de praktijk nogal eens mis!! Op dat punt is het goed om te weten dat bij alle domeinen ambtsdwang, wederspanning, beletten, belemmeren, belediging (van een ambtenaar), bedreiging en eenvoudige mishandeling (van een ambtenaar) in de lijst staan van feiten waarvoor opsporingsbevoegdheid bestaat.

Territoriale bevoegdheid

Ingevolge art. 2 Besluit Boa (zie voorgaande tekst) is de opsporingsbevoegdheid van de Boa beperkt tot het grondgebied, vermeld in de akte van beëdiging.

In de akte's is echter steeds bepaald dat de Boa bevoegd is voor het grondgebied van Nederland. Boa's zijn dus landelijk bevoegd. 'Hierdoor kunnen afspraken worden gemaakt over de inzet van Boa's op regionaal niveau. Aan de mogelijkheid om landelijk te werken worden voorwaarden gesteld. De Boa onthoudt zich - zoals een politiefunctiearis - in principe van optreden buiten zijn gebied van aanstelling.¹⁰ Hij mag alleen dan optreden buiten zijn eigen gebied, indien dat gebeurt in overleg met het bevoegde gezag (de lokale driehoek) en - indien van toepassing - in overleg met het bevoegd gezag van een eventueel ander gebied dan het gebied van aanstelling'.¹¹

Tot slot

- Een Boa is dus *niet* beperkt in het gebruik van opsporingsbevoegdheden maar uitsluitend in de strafbare feiten die hij mag opsporen (namelijk beperkt tot de feiten vallend binnen het domein van aanstelling en zijn eigen taak). Incidenteel zijn opsporingsbevoegdheden niet toegekend aan Boa's, zie bijv. art. 55d Sv (middelenonderzoek bij geweldplegers).
- In geen enkel domein zijn de strafbare feiten van art. 34 Wet administratief-rechtelijk handhaving verkeersvoorschriften (Wet Mulder) opgenomen (niet voldoen aan vordering, verstrekken onjuiste gegevens (valse identificerende persoonsgegevens), verplichting inleveren rijbewijs): geen opsporingsbevoegdheid dus.
- Voor de diepgravers: zie voor een omvangrijke bespreking van de bevoegdheid van een buitengewoon opsporingsambtenaar tot het opleggen van een administratieve sanctie op basis van de WAHV Hof Arnhem-Leeuwarden 23-12-19, ECLI:NL:GHARL:2019:10797, punt 8 e.v.

⁸ In de meeste gevallen is dit vastgelegd in het aanwijzingsbesluit.

⁹ Zie uitgebreid het zakboek Pv en Bewijsrecht.

¹⁰ Zie art. 6 lid 2 Politiewet 2012.

¹¹ Beleidsregels Boa.